

Forssalaisen kulttuurin kunniagalleria

585/10.03.01.00/2020

KV 16.11.2020 § 99

Valtuutettu Sami Mattila luki allekirjoittamansa seuraavan Forssalaista kulttuurin kunniagalleriaa koskeneen valtuustoaloitteen:

”Forssan Kulttuuri-Axel ry:n aloitteesta olemme perustaneet työryhmän, jossa on asiantuntijoita urheilun, musiikin, teatterin ja taiteen eri sektoreilta. Työryhmän tavoitteena on kerätä edesmenneiden Forssassa eläneiden, vaikuttaneiden ja alallaan ansioituneiden henkilöiden nimiä vuosikymmenten varrelta. Lista on voineet myös yksityiset henkilöt tehdä ehdotuksia. Tällä hetkellä listassa on noin 50 nimeä, joista ensimmäisessä vaiheessa joulukuussa hyväksyttäneen noin kolmisenkymmentä kulttuuritähden saajaa. Olemme rajanneet tässä vaiheessa politiikan, liike-elämän ja uskontojen edustajat listan ulkopuolelle.

Saaduista nimiehdotuksista valitaan asiantuntijoiden näkemyksen perusteella ne henkilöt, jotka tulevat saamaan oman tähtensä torille valmistuviin kahteen graniittipylvääseen. Punaiset Red Palmoral-graniitista tehdyt hiottu pylväät ovat kooltaan 400x400x2000 cm. Yhden pylvään yhdelle sivulle mahtuu 8 tähteä eli yhteensä 32 tähteä. Niihin kiinnitetään laserilla leikatut 150 mm viisisakaraiset messinkitähdet, joihin kaivetaan henkilön nimi, millä alalla hän on toiminut sekä synnyin- ja kuolinaika. Tähtien viereen tulee laminoitu QR-koodi, josta on pääsy Wahren-opiston sivuille, jonne jokaiselle tulee oma kotisivu. Siihen liitetään tiivistetty elämänsä ja saavutukset, sekä linkitetään henkilöä koskevia mahdollisia tiedostoja. Nämä QR-koodit avaavat muiden muassa myös koululaisille ja opiskelijoille helpon tavan tutustua täällä eläneisiin merkkihenkilöihin sekä heidän saavutuksiinsa. Tosiasiaan on, ettei paikallishistoriaa henkilötasolla juurikaan kouluissamme opeteta. Näin nostamme menneisyyden arvohenkilöt uudelleen esille nykyaikaisella tavalla helposti tutkittaviksi. Uskallan toivoa, että tästä tulisi myös jopa uusi turistikohde täällä vieraileville ihmisille.

Toivon, että jatkossa kaupunki tekisi kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotka mahdollistavat pylväiden sijoittamisen torin Ankkalammen puoleiseen reunaan.

Nämä yksityisellä rahoituksella toteutettavat pylväät lahjoitetaan ensi toukokuun 8. päivänä Forssan kaupungille niiden pystytystä ja tulevaa ylläpitoa vastaan. Lisäksi toivomme kaupungin tutkivan

pylväiden mahdollista kohdevalaistusta. Myös mahdollisten lisäpylväiden pystytykseen vuosien varrella tulisi varautua.”

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 30.11.2020 § 310

Valmistelija Kaupunginsihteeri

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus antaa sivistys- ja tulevaisuuslautakunnalle sekä yhdyskuntalautakunnalle yhteisesti tehtäväksi laatia valtuustoaloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallitukselle käsiteltäväksi

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

YLA 24.03.2021 § 33

Valmistelija Tekninen johtaja, kaupunginarkkitehti

Forssan Kulttuuri-Axel ry:n aktiivisuus edesmenneiden Forssassa eläneiden, vaikuttaneiden ja alallaan ansioituneiden henkilöiden huomioisesta on sinänsä positiivinen hanke. Onnistuessaan kunniagalleriaa voidaan käyttää osana rikastuttamaan koululaisten ja kuntalaisten paikallishistorian tuntemusta. Kunniagallerialla saattaa olla myös positiivista matkailua edistävää merkitystä.

Kunniagalleriahanke on kuitenkin lähtökohtaisesti Forssan Kulttuuri-Axel ry:n hanke, joten yhdistyksen tulee vastata siitä, että tarvittavat luvat henkilöiden tietojen käyttämiseen ovat kunnossa ja tekijäoikeus ym. säädöksiä noudatetaan. Yhdistyksen tulee määritellä ne periaatteet, joiden perusteella henkilöt otetaan mukaan kunniagalleriaan. Samoin yhdistyksen tulee varmistaa julkaistavien tietojen oikeellisuus.

Muistomerkki käsittää aluksi kaksi 200 cm korkeata ja 40 x40 cm pohjaltaan neliön muotoista pylvästä. Pienoismallikuva pylväistä on liitteenä. Sijoituspaikassa tulee varautua vielä kahden uuden pylvään pystyttämiseen. Koska suunnitelmissa on esitetty, että pylväiden jokaiselle sivulle tulee luettavaa tekstiä, on jokaisen pylvään oltava kierrettävissä ympäri ja etäisyyden pylvästä toiseen tulee olla riittävä. Pylväiden tulee sijoittua paikalle, jossa ne eivät vaikeuta väylien tai alueiden talvikunnossapitoa.

Forssan kaupungin rakennusjärjestyksen mukaan muistomerkki vaatii toimenpideluvan. Luvan hakija on kiinteistön omistaja. Toimenpidelupaa käsitellessä tarkastellaan mm. hankkeen sopivuus kaavallisesti ja kaupunkikuvallisesti aiottuun paikkaan ja tällöin

pyydetään ainakin kaavoituksen lausunto/ huomiot, sekä kuullaan tarvittavat naapurit.

Liitteenä olevata kartasta ilmenee maankäytön suunnittelun ja viherpalveluiden selvittämät mahdolliset Kunniagallerian sijoituspaikat, joissa on huomioitu Kulttuuri-Axel ry:n toiveet. Maastokatselmuksella käytiin läpi tori, Loimipuisto, Saunasillanpuisto ja kehräämöalue. Torilla on runsaasti kaupunkikuvallisia elementtejä, jonka takia uuden edellä esitetyn mukaisen aiheen lisääminen sinne ei ole mahdollista. Kehräämön alueella sijaitseva ranta (liitekartassa A) olisi kaupunkikuvallisesti ja maisemallisesti sopiva sijoituspaikka. Vastaava paikka voisi löytyä joen toiselta puolelta, maastossa ylempää. Alue on osoitettu liitekartassa kirjaimella C. Tämä paikka ei kuitenkaan ollut suoraan Kulttuuri-Axel ry:n esittämien vaihtoehtojen joukossa. Molemmat paikat liittyvät kuitenkin Kehräämön ja niillä on omat etunsa. Paikka A on Kehräämöalueen sisällä ja taustaksi muodostuu vastarannan nouseva nurmikenttä sekä siinä kasvava koivikko. Paikalta C avautuu vaikuttava näkymä Kehräämölle ja patoaltaalle. Loimipuistosta, läheltä Yhtiönkatua, löytyy myös liitekartassa kirjaimella B osoitettu alue, jonne kunniagalleria voitaisiin sijoittaa. Paikka B on juuri kunnostetussa puistossa ja pylväiden taustalle tulisi Loimijoki sekä Veneilijänpuisto.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle valtuustoaloitteen johdosta, että Forssan kaupungin mahdollisesti päättäessä valtuustoaloitteessa esitetyn kunniagallerian toteuttamisesta,

1. tekninen ja ympäristötoimi esittää Kulttuuri-Axel ry:n esittämien paikkojen joukosta kaupunkikuvan ja kunnossapidon kannalta kunniagallerialle parhaiten sopivan sijoituspaikan Kehräämöltä (liitekartan paikka A).

2. tekninen ja ympäristötoimi vastaa pylväiden toimenpideluvan hankkimisesta ja pystytyksestä.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta hyväksyi ehdotuksen.

KH 29.03.2021 § 85

Valmistelija

Kaupunginsihteeri

Kaupunginhallitus antoi marraskuun kokouksessaan sivistys- ja tulevaisuuslautakunnalle sekä yhdyskuntalautakunnalle yhteisesti tehtäväksi laatia valtuustoaloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallitukselle käsiteltäväksi. Tämän jälkeen asiaa yhdyskuntalautakunnan

kokouksessa käsiteltäväksi valmisteltaessa sivistysjohtaja toimitti lautakunnan esityslistalle kirjoittamansa kaksi ensimmäistä tekstikappaletta teknisen johtajan käyttöön. Tekninen johtaja sisällytti ne esityslistalle otettuun selostukseen. Lautakunta teki päätöksensä osittain näidenkin seikkojen perusteella. On siksi arvioitu, että kaupunginhallitukselle asian ratkaisemista varten tehtäväksi valmistelutyöksi riittäisi tässä vaiheessa yhdyskuntalautakunnan kokouskäsitely siinä hyväksytyine esityksineen.

Valmisteltaessa kaupungin ja Kulttuuri Axel ry:n välistä sopimusta kaupunginhallitukselle sivistys- ja tulevaisuuslautakunta voi ottaa sivistysjohtajan selostuksessa tarkoitettuihin seikkoihin kantaa. Teknisen ja ympäristötoimen toimiala valmistelee myös omalta osaltaan sopimusta kaupunginhallitukselle käsiteltäväksi.

Sami Mattila lähetti Forssan Kulttuuri-Axel ry:n puolesta kaupungin viranhaltijoille valtuustoaloitetta täydentäneen kirjelmän. Se on kokouksen oheisaineistona.

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

1. hyväksyy yhdyskuntalautakunnan esityksen 24.3.2021 (33 §)

2. antaa sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialalle tehtäväksi valmistella kaupunginhallitukselle Kulttuuri Axel ry:n kanssa tehtävää sopimusta varten yhdyskuntalautakunnan kokouksen 24.3.2021 pöytäkirjassa tarkoitettujen tekijänoikeus- yms. asiat sekä teknisen ja ympäristötoimen toimialalle tehtäväksi valmistella sopimusta varten muut yhdyskuntalautakunnan kokouksen pöytäkirjassa tarkoitettujen muistomerkin pystytystä ja ylläpitoa koskevat asiat

3. ehdottaa valtuuston merkitsevän yhdyskuntalautakunnan ja kaupunginhallituksen päätökset tiedoksi sekä toteavan Sami Mattilan valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Käsittely Jäsen Sami Mattila ilmoitti olevansa asianosaisena olevan Forssan Kulttuuri-Axel ry:n hallituksen puheenjohtajana esteellinen ja vetäytyvänsä asian käsittelystä. Hän oli poissa kokouksesta asian käsittelyn ajan.

Päätös Kaupunginhallitus pani asian pöydälle lisäharkintaa varten.

KH 19.04.2021 § 121

Valmistelijat kaupunginsihteeri

Kaupunginhallitukselle tehtävä päätösehdotus on ennallaan.

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

1. hyväksyy yhdyskuntalautakunnan esityksen 24.3.2021 (33 §)
2. antaa sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialalle tehtäväksi valmistella kaupunginhallitukselle Kulttuuri Axel ry:n kanssa tehtävää sopimusta varten yhdyskuntalautakunnan kokouksen 24.3.2021 pöytäkirjassa tarkoitetut tekijänoikeus- yms. asiat sekä teknisen ja ympäristötoimen toimialalle tehtäväksi valmistella sopimusta varten muut yhdyskuntalautakunnan kokouksen pöytäkirjassa tarkoitetut muistomerkin pystytystä ja ylläpitoa koskevat asiat
3. ehdottaa valtuuston merkitsevän yhdyskuntalautakunnan ja kaupunginhallituksen päätökset tiedoksi sekä toteavan Sami Mattilan valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kaupunginjohtajan kokouksessa muuttaman ehdotuksen mukaisesti kaupunginhallitus palautti asian yhdyskuntalautakunnalle uudelleen valmisteltavaksi niin, että yhdyskuntalautakunta arvioi myös kirjaston edustan soveltuvuuden kunniagallerian sijoituspaikaksi ja selvittää galleriaan kuuluvien pylväiden kunnossa- ja ylläpitovastuun.

YLA 26.05.2021 § 52

Valmistelija Tekninen johtaja Antti Heinilä, p. 03 4141 5340, antti.heinila(at)forssa.fi ja kaupunginarkkitehti Sirkka Köykkä-Koponen, p. 03 4141 5342, sirkka.koykka(at)forssa.fi.

Kaupunginhallitus palautti kunniagallerian sijoituspaikan yhdyskuntalautakunnalle uudelleen valmisteltavaksi niin, että yhdyskuntalautakunta arvioi myös kirjaston edustan soveltuvuuden kunniagallerian sijoituspaikaksi ja selvittää galleriaan kuuluvien pylväiden kunnossa- ja ylläpitovastuun.

Kehräämön piha-alueet ovat olleet perinteisesti suurten rakennusten rajaamia isoista kokonaisuuksista koostuva pihatiloja. Kirjaston edustalla ja piippuaukealla on jo nyt lukuisia yksittäisiä selvästi eri periaatteella suunniteltuja elementtejä, joita on yksi kerrallaan lisätty alueelle. Jokainen uusi elementti tekee alueesta yhä sekavamman. Tällainen johtaa alueen pirstaloitumiseen. Alueella tulisi olla suunnitelma, jonka tarkoituksena on alueen ilmeen kaupunkikuvallisen kokonaisuuden hallinta. Tällaisen kokonaissuunnitelman pohjalta kirjaston edustalle suunniteltuna kunniagalleria olisi todennäköisesti ratkaistu toisella tavalla.

Nyt käsitellyssä oleva suunnitelma kunniagalleriasta ja sen sijoittaminen pikkupässin viereen:

Maankäytön suunnittelu on valmistellut uuden liitekartan, jossa on osoitettu kunniagallerian sijoituspaikka pikkupässin viereen. Pylväiden lisäksi on osoitettu niiden vaikutuspiiri, joka jää talvella auraamattomaksi alueeksi. Liitteenä olevasta kartasta ilmenee, että pylväät on sijoitettu mittansa päähän toisistaan. Välissä oleva kahden metrin alue on minimietäisyys, joka mahdollistaa vierekkäin olevien pylväiden kyljessä olevien tekstien lukemisen ilman, että ihmisten tarvitsee koskettaa toisiaan. Pylväiden lähialue jää talvella auraamattomaksi alueeksi koska lumen poistoa ei tehdä käsityönä. Koneilla ei voi aurata pylväiden läheltä. Kirjaston eteen jää noin 8 metriä leveä käytävä, joka kiertää portaiden edessä olevan puun noin 8 metrin päästä.

Pylväät on sijoitettu keskeisesti lamppujen suhteen kuten myös pikkupässin suojaava rakennelma on sijoitettu. Jos edellä olevat asiat hyväksytään, on pylväät mahdollista teknisesti sijoittaa osoitetulle paikalle. Pylväiden pystytys voidaan aloittaa kahdesta keskimmäisestä, jolloin keskeisen sijoittelun periaate on nähtävissä heti alusta lähtien.

Kaupunginhallitus on pyytänyt myös selvittämään galleriaan kuuluvien pylväiden kunnossa- ja ylläpitovastuun. Pylväät ja niihin liittyvät nimikyltit ovat Kulttuuri Axel ry:n kustantamia. Pylväiden pystytys tulee tehtäväksi kaupungin kustannuksella. Pylväät tulevat kaupungin tai kaupungin käyttämän urakoitsijan kunnossa- ja ylläpitämiksi. Maapohja jää kaupungin omistukseen eikä sitä vuokrata Kulttuuri Axel ry:lle.

Yhdyskuntalautakunta päätti aiemmassa käsittelyssään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle valtuustoaloitteen johdosta, että Forssan kaupungin mahdollisesti päättäessä valtuustoaloitteessa esitetyn kunniagallerian toteuttamisesta,

1. tekninen ja ympäristötoimi esittää Kulttuuri-Axel ry:n esittämien paikkojen joukosta kaupunkikuvan ja kunnossapidon kannalta kunniagallerialle parhaiten sopivan sijoituspaikan Kehräämöltä (liitekartan paikka A), joka sijaitisi Loimijoen rannassa olleen Jannu-laivan vieressä.

2. tekninen ja ympäristötoimi vastaa pylväiden toimenpideluvan hankkimisesta ja pystytyksestä.

Paras paikka kaupunkikuvallisesti on edelleen aiemmassa käsittelyssä esitetty kohdan 1 mukainen paikka Loimijoen rannassa olleen Jannu-laivan vieressä. Kunniagalleria on teknisesti mahdollista sijoittaa kirjaston eteen käsittelyssä olevan asemapiirroksen mukaan.

Pylväiden kunnossa- ja ylläpitovastuu jää teknisen- ja ympäristötoimen tai alueen ylläpidosta huolehtivan urakoitsijan vastuulle.

Esittelijä	Kaupunginarkkitehti
Päätösehdotus	<p>Yhdyskuntalautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle valtuustoaloitteen johdosta, että Forssan kaupungin mahdollisesti päättäessä valtuustoaloitteessa esitetyn kunniagallerian toteuttamisesta</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kaupunkikuvallisesti paras paikka kunniagallerialle on edelleen aiemmassa yhdyskuntalautakunnan käsittelyssä esitetty 1-kohdan mukainen paikka.2. Kunniagalleria on teknisesti mahdollista sijoittaa myös kirjaston eteen.3. Toimenpideluvan hankkiminen, pylväiden pystytys ja kunnossa- ja ylläpitovastuu jää teknisen- ja ympäristötoimen tai alueen ylläpidosta huolehtivan urakoitsijan vastuulle.4. Yhdyskuntalautakunta ehdottaa kaupunkikuvallisesti parhaan paikan valintaa kunniagallerian sijoituspaikaksi.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi ehdotuksen.

KH 28.06.2021 § 205

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Kesäniemi Jari
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus</p> <ol style="list-style-type: none">1. hyväksyy kirjaston edustan kunniagallerian sijoituspaikaksi2. antaa sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialalle tehtäväksi valmistella kaupunginhallitukselle Kulttuuri Axel ry:n kanssa tehtävää sopimusta varten yhdyskuntalautakunnan kokouksen 24.3.2021 pöytäkirjassa tarkoitetut tekijänoikeus- yms. asiat sekä teknisen ja ympäristötoimen toimialalle tehtäväksi valmistella sopimusta varten muut yhdyskuntalautakunnan kokouksen pöytäkirjassa tarkoitetut muistomerkin pystytystä ja ylläpitoa koskevat asiat3. ehdottaa, että valtuusto merkitsee kaupunginhallituksen päätöksen tiedoksi ja toteaa valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.
Käsittely	Jäsen Sami Mattila ilmoitti asianosaisena olevan Forssan Kulttuuri-Axel ry:n hallituksen puheenjohtajana olevansa esteellinen ja vetäytyvänsä asian käsittelystä. Hän oli kokouksesta poissa asian käsittelyn ajan. Varajäsen Pia Kuparinen osallistui hänen tilallaan kokoukseen.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen

Ptk tark.